

**PRÍHOVOR PREZIDENTA SR
80. výročie vyvraždenia obyvateľov a vypálenia obce
Kľak**

Kľak, 19.1.2025

Vážená pani štátna tajomníčka,
ctení hostia,
dámy a páni,

stretávame sa tu, v Kľaku, aby sme si uctili pamiatku obetí jednej z najväčších tragédií, aké sa na našom území odohrali počas druhej svetovej vojny. Stretávame sa pri pamätníku, ktorý nám dodnes pripomína 84 obyvateľov tejto obce, zavraždených v Krvavú nedeľu 21. januára 1945.

Spomienka na tieto obeť je o to trpkjšia, že v tom čase sa neodvratne blížil koniec vojnového utrpenia. Desiatkam ľudí v Kľaku, ako aj v neďalekom Ostrom Grúni, nebolo dopriate sa tohto okamihu dožiť. Dopadla na nich päsť krutej nacistickej odplaty za predchádzajúce kontakty s partizánmi.

Nacisti a ich prisluhovači pred osemdesiatimi rokmi vtrhli do Kľaku a strieľali jeho obyvateľov priamo na mieste, kde ich zastihli. O život prišlo 84 ľudí, z toho 16 žien a 36 detí. Zavraždili ženu so všetkými jej šiestimi deťmi i trojmesačnou vnučkou, i budúcu mamičku krátko pred pôrodom.

Na týchto udalostiach je obzvlášť desivý fakt, že nešlo o konanie vyšinutého jednotlivca, ale o dômyselne a chladnokrvne organizované zlo. O dômyselne pripravený akt pomsty. Toto všetko malo svoj pôvod v nenávisti a v presvedčení, že jednej skupine ľudí je z rôznych dôvodov povolené týrať a vraždiť ostatných, ktorí sú iní ako oni.

Táto ideológia nenávisti vyústila do konfliktu, ktorý si vyžiadala milióny mŕtvych a priniesol ničím neospravedlniteľné vojnové zločiny. Také, aké sa odohrali tu v Kľaku i mnohých iných slovenských dedinách a lesoch, presiaknutých slzami a krvou obetí. Slovensko je posiate takýmito miestami - či je to Ostrý Grúň, Kľak, Nemecká, Tokajík a mnohé ďalšie.

Osemdesiat rokov po druhej svetovej vojne s hrôzou hľadáme na to, že vzájomné zabíjanie sa na európsky kontinent vrátilo. Znova zaznamenávame neprijateľnú snahu

zľahčovať či bagatelizovať utrpenie ľudí počas druhej svetovej vojny, alebo spochybňovať Slovenské národné povstanie a jeho odkaz. Znepokojuje nás, že v slovenskej spoločnosti, ale aj v celosvetovom meradle pozorujeme jasnú recidívu nenávisti – tej najzhubnejšej emócie, ktorá bola hybnou silou vojnovnej mašinérie. Aj tej, ktorá zabíjala nevinných mužov, starcov, ženy či deti tu, v Kľaku.

Je našou morálnou povinnosťou a záväzkom voči obetiam i voči ich blízkym robiť všetko pre to, aby sa krvavá história neopakovala. Aby sa medzi ľuďmi nerozmohla nenávisť, ktorá ich zbaví ľudskosti a dovolí či priamo prikáže im konať také zlo, akého boli schopní pred osemdesiatimi rokmi.

Vraví sa, že sa svet odvtedy zmenil. Podstatné však je, aby sme sa zmenili my a aby sme nevpustili nenávisť do našich myslí. Aj preto národ nesmie nikdy zabudnúť na ľudí, ktorí prišli o život v Kľaku.

Češť ich pamiatke.